

**Нормативно правове поле професійної підготовки медичних представників у
системі професійної освіти Німеччини**

**Білоусова Н. А.,
регіональний представник
представництва
«Вьорваг Фарма ГмбХ і Ко. КГ»
в Україні**

У систематичному огляді професійної підготовки магістрів для системи охорони здоров'я в світі, зробленому в 2006 році на тему: «Спільна робота в інтересах охорони здоров'я», було зазначено, що за результатами оцінювання, проведеного в 57 країнах світу, дефіцит медичного персоналу еквівалентний глобальному дефіциту. Він складає 2,4 мільйона лікарів, медсестр і акушерок, а це означає, що мільйони людей у всьому світі не отримують необхідних медико-санітарних послуг та послуг, які вкрай необхідні. Навчання і подальший випуск більшої кількості фахівців охорони здоров'я не відповідає масштабам цієї проблеми. Для того, щоб правильно поєднати навички і компетенції медичних працівників, потрібне розширення масштабів професійної освіти і навчання медичних працівників, які можуть реагувати на постійно зростаючі потреби населення в усьому світі. Ці висновки вказують на необхідність запровадження нових підходів в освіті медичних працівників. Очевидно, трансформаційні процеси мають відбуватися на певній законодавчій ниві, розроблення якої в розвинутих країнах передбачає систему заохочення громадськості до продукування ініціатив переходу від традиційного підходу до інноваційного, до більш продуктивних технологій, побудованих на принципах партнерства.

Метою нашого дослідження є аналіз нормативно-правової бази і виявлення механізмів регулювання професійної підготовки медичних представників у Німеччині.

За результатами вивчення нормативно-правової документації, наукових джерел з'ясовано, що професія медичного представника в Німеччині має офіційне визнання. Це закріплено на законодавчому рівні. Слід зазначити, що в цій країні до розроблення законодавства щодо підготовки і унормування діяльності медичних представників залучені різні громадські формування, зокрема, асоціації, фармацевтичні корпорації, Торговельна палата, які є суб'єктами їхньої професійної підготовки. Вони беруть активну участь у розробленні механізмів регулювання професійної підготовки медичних представників на державному рівні, їх думка є вагомим при розробленні законодавства, регулюючих документів та іншої документації, що має характер рекомендацій, наприклад, щодо організації стажування, проведення тренінгів і тестування. На них частково покладена функція контролю за безпекою праці та створенням небезпечних умов для роботи тощо.

Вважаємо, що дане дослідження для України має практичне значення, де професія медичного представника до цих пір не унормована, хоча активно розвивається з початку 1990-х років. Її немає в класифікаторі професій, а вищі навчальні заклади (академії, університети) здійснюють професійну підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів-провізорів, яким викладається курс організації економіки фармації. До тепер підготовка медичних представників є прерогативою лише фармацевтичних компаній, де вона здійснюється в процесі навчання безпосередньо на робочому місці. Це є однією з причин плінності кадрів, часто відсутності концепції професійної підготовки, що негативно позначається на якості кадрового складу, і відповідно – інформуванні лікарів про лікарські засоби, розвиток фармацевтичного ринку. Адаже й ті особи, хто займається питаннями професійної підготовки медичних представників на виробництві не мають спеціальної освіти, до проведення тренінгів залучаються не завжди професійні тренери або тренінгові компанії без досвіду роботи на фармацевтичному ринку. Отже, досвід Німеччини може стати в нагоді національним університетам у розробленні навчальних програм та змісту професійної підготовки медичних представників, як в університетах, так і безпосередньо в фармацевтичних компаніях, асоціаціях.

Варто зазначити, що в зарубіжних країнах розробленню пакету законів та інших нормативно-правових документів передують масштабна аналітична робота, знов-таки за участю перелічених вище суб'єктів. При цьому використовується аналітична база, представлена світовими організаціями. Наприклад, систематичний огляд електронного навчання магістрів охорони здоров'я, в якому інформується про радикальну трансформацію розвитку кадрових ресурсів у цій галузі [1]. Основні положення цього документу слугують орієнтиром для визначення подальших напрямів роботи з підвищення якості підготовки фахівців для фармацевтичної та медичної галузей, зокрема, медичних представників.

Результати вивчення нормативно-правової бази сучасної Німеччини свідчать, що професійне навчання медичних представників у Німеччині регулюється законодавчими актами, наприклад Законом про регулювання сертифікації кадрів [2], у якому відображено принципи професійної освіти, що корелюють з

медичною та фармацевтичною освітою. Регулювання освітніх програм на практиці проходить в відповідності із §75 Pharmareferenten Verordnung та положенням про визнання (сертифікація спеціаліста) спеціальності медичного представника (Pharmaberater в Німеччині).

Аналіз організації навчання медичних представників у країнах Європи, в тому числі і в Німеччині, є свідченням того, що кожний етап набуття цієї спеціальності є важливим компонентом у побудові успішної професійно кар'єри в будь-якій сфері. В процесі дослідження практики професійної підготовки медичних представників виявлено, що фармацевтичні продажі не є винятком в досягненні успіху, і тому медичні представники мають отримати всеосяжну первісну програму навчання на базі вищої фармацевтичної або медичної освіти. Це включає в себе 3 напрями:

- основи анатомії і фізіології;
- безпосередньо лікарські засоби, які просуваються фармацевтичною компанією на ринку країни;
- як стати більш ефективним продавцем

У січні 2012 року Німецька рада з науки і гуманітарних наук (Wissen-schaftsrat) додала ще одну тему для дослідження «Стан та перспективи розвитку моделі медичної освіти». За результатами її вивчення були запропоновані програми професійного навчання, проаналізовані існуючі моделі програм і з'ясовано, які елементи реформи успішно протестовані та ідентифіковані висновки для розроблення програм медичного ступеня. Таким чином, були розроблені рекомендації, прийняті в липні 2012 року для отримання якісної вищої освіти для системи охорони здоров'я. Прийняті Радою вони буди 11 липня 2014 року.

На сьогодні існує Національна асоціація фармацевтичних торгових представників. Представники світу можуть отримувати знання та навички через веб – сайт, а також і навчальні програми для початкового рівня представників фармацевтичних продажів, менеджерів по продажах лікарських засобів і тренерів по продажам, які працюють у фармацевтичній промисловості. Асоціація широко відома своєю програмою CNPR продажів фармацевтичної продукції Training. Вона пропонує кандидатам, які шукають роботу та працюють, зробити кар'єру з продажів фармацевтичної продукції. Інші послуги CNPR включають в себе рекрутингові контакти, національні списки, конвенції по продажам, оголошення про конференції, доступ до сучасних журналів в області фармацевтичної індустрії, списки вакансій, інформаційні бюлетені і багато іншого.

Національна асоціація фармацевтичних торгових представників орієнтована на кандидатів початкового рівня, представників фармацевтичних компаній з продажу, менеджерів з продажу та бізнес-тренерів з продажу, які працюють у фармацевтичній промисловості. Асоціація сприяє розвитку медичних маркетологів і забезпечує продажу фармацевтичної продукції. Освіта для членів асоціації, а також кандидатів, які шукають роботу в сфері продажів фармацевтичної продукції. Асоціація широко відома своєю тренінговою програмою CNPR з продажів фармацевтичної продукції, яка забезпечує професійну освіту для осіб, які бажають отримати знання та навички та зробити кар'єру з продажів фармацевтичної продукції. Це важливо для кандидатів-початківців фармацевтичного бізнесу. Фармацевтична освітня програма навчання медичних маркетологів CNPR надає послуги професійного навчання, такі як: досконале знання лікарських засобів; норм і правил з продажу лікарських засобів на основі нормативно-правової документації; медична термінологія; методи фармацевтичного продажу; відбір проб ліків; введення в фармакодинаміку і фармакокінетику.

Література

1. Najeeb Al-Shorbaji. e-Learning for undergraduate health professional education – a systematic review informing a radical transformation of health workforce development / Najeeb Al-Shorbaji, Rifat Atun, Josip Car, Azeem Majeed, Erica Wheeler. – January 2015. – p. 156. – [Electronic resource]. – Access mode: <http://whoeducationguidelines.org/content/elearning-report>.
2. Pharmareferenten Verordnung § 1 und 2, vom 02.05.1978, BGBl. I, S. 600, <http://bdp-pharmaberater.de/11173-2/>
3. Гері Д. Роджерс, Джилл Е Тіслтуейт, Елізабет С. Андерсон, Мадлен Abrandt Дальгрєн, Рубін Е. Grymonpre, Моніка Моран <http://dx.doi.org/10.1080/0142159X.2017.1270441>
4. Prof. Dr. med., Dr. rer. nat., Dr. h.c. mult. Dieter Adam, München, «Geprüfte(r) Pharmareferent/in», <http://bdp-pharmaberater.de/11173-2/>
5. Wissenschaftsrat: Рекомендації по кваліфікації вищої освіти для системи охорони здоров'я - Екз-виконавчої Резюме, Cologne 2012 https://translate.google.com.ua/translate?hl=ru&sl=en&tl=uk&u=http%3A%2F%2Fwww.wissenschaftsrat.de%2Fdownload%2Farchiv%2F4017-14_Executive-Summary.pdf